

Vanndirektivet og revisjon av konsesjonsvilkår klaget til ESA

Vannkraftsektoren har fått en urettmessig særbehandling når vanddirektivet nå iverksettes. Myndighetenes mangelfulle integrering av aktuelle miljøtiltak i gamle vannkraftkonsesjoner er klaget inn for ESA.

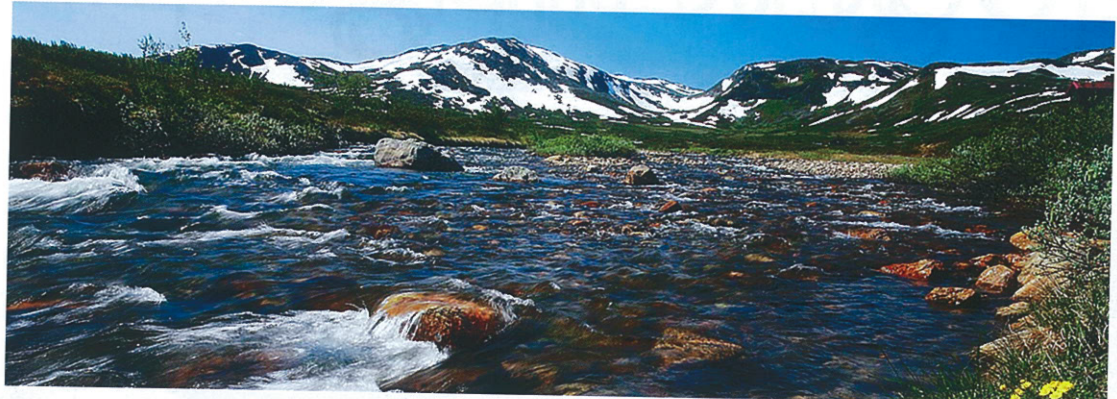

Foto: EIENDOMMEGLER TERRA EIENDOMSMEGLING HEMSEDAL

VANNDIREKTIVET

AV STEIN ERIK STINESSEN
OG TINE LARSEN

redaksjon@energi-nett.no

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK), Samarbeidsrådet for Naturvernsaker (SRN), Friluftslivets Fellesorganisasjon (FRIFO), SABIMA og Norske Lakseelver mener regjeringen har gitt vannkraftsektoren urettmessig særbehandling når vanddirektivet nå iverksettes i Norge. Myndighetenes mangelfulle integrering av aktuelle miljøtiltak i gamle vannkraftkonsesjoner er klaget inn for ESA, og her redegjør vi for hovedargumentene i klagen:

Dagens miljøstandard. Etter gjeldende lovgivning kan vilkårene i en vannkraftkonsesjon revideres etter 50 år, deretter tas opp til revisjon hvert 30. år. Å tilpasse manøvreringsreglementet til dagens miljøstandard, med minstevannføring og krav til magasinifylling, er sentrale krav i mange revisjoner. Det kan også være behov for å tilpasse reglementet til effektkjøring og nye skader som ikke var forutsatt på konsesjonstidspunktet.

Vanddirektivet krever en mer dynamisk vurdering av tiltak i regulerte vassdrag enn det gjeldende revisjonsinstitutt legger opp til. Statene skal fastsette miljømål for vassdragene og utarbeide sektorovergripende vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram. I henhold til vanddirektivets artikler 4 og 11 skal miljømålet gjenspeile forventet miljøtilstand etter at tilgjengelige miljøtiltak

er gjennomført i løpet av en planperiode på seks år.

I regulerte vassdrag må miljømålene avveies mot hensynet til kraftproduksjonen. Dette innebærer ikke noe unntak fra plikten til å vurdere miljøforbedrende tiltak, tvert imot: I sterkt påvirkede vassdrag er det desto viktigere å iverksette miljøtiltak, og vannkraftsektoren er som største miljøpåvirker i vassdragene omfattet av direktivet.

I juni i fjor godkjente regjeringen de første vannforvaltningsplanene i statsråd, og fastslo at miljømålene i regulerte vassdrag skal bygge på eksisterende vilkår i gamle vannkraftkonsesjoner. Nye konsesjonsvilkår henvises til ordinære revisjoner, som etter praksis er gjenstand for årelange prosesser.

Unnta tiltak. Kommunene og miljøorganisasjonene mener vanddirektivet ikke åpner for å henvide aktuelle miljøtiltak i regulerte vassdrag til et senere revisjonstidspunkt, i stedet for å inkludere ønskede tiltak i den nye vannforvaltningen.

I henhold til direktivet kan det gis utsettelse for tiltak som er teknisk umulig eller uforholdsmessig dyre å gjennomføre. At dagens revisjonsinstitutt åpner for å endre vilkårene på andre tidspunkter enn de tidsrammer som er satt i direktivet, er ikke slike tekniske eller økonomiske hindringer som kan unnta tiltak i vannkraftsektoren fra å bli tatt i betraktning når miljømål og vannforvaltningsplaner utarbeides. I tillegg reagerer klagerne på at energimyndighetene ikke ser seg forpliktet

til å fatte vedtak i samsvar med vannforvaltningsplan og miljømål når revisjon omsider oppstår, men mener forvaltningsplanen bare er innspill som sektormyndigheten står fritt til å følge.

Et hovedgrep i vanddirektivet er sektorovergripende vannforvaltning, og det undergraver direktivet dersom ansvarlige myndigheter for den sektor som i størst grad påvirker vassdragene, ikke ser seg forpliktet til å gjennomføre miljøtiltak som ledd i vannforvaltningsprosessene.

Hindrer miljøtiltak. Revisjonsinstituttet og vanddirektivet har felles mål å heve miljøtilstanden. Med regjeringens rettsoppfatning blir revisjonsinstituttet brukt som hinder for å gjennomføre miljøtiltak i regulerte vassdrag innenfor rammene av vanddirektivet. Vi mener i stedet det er revisjonsinstituttet som må tilpasses vanddirektivet og den nye vannforvaltningen.

Også fornybardirektivet har som forutsetning at medlemsstatene skal ta i betraktning annen miljølovgivning i EU. Det er en betydelig økning i ny fornybar energiproduksjon i Norge, det er gitt konsesjon til over 7 TWh ny vannkraftproduksjon siden 2000. Det beskjedne tapet i kraftproduksjon som vil følge av bedre miljøvilkår i gjeldende konsesjoner, overstiger ikke den betydelige mengden ny fornybar energiproduksjon som nylig er gitt og som vil bli gitt konsesjon. Vi mener vanddirektivet og fornybardirektivet krever en mer balansert avveining av miljøhensynene i norsk vannforvaltning.

Advokat Stein Erik Stinessen og advokat Tine Larsen, Advokatfirmaet Lund & Co. Advokatfirmaet er juridisk sekretariat for Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK).